

Analiza troškova na primjeru poduzeća „Ziegler d.o.o.“

Šćapec, Marta

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:563057>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-21**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

ANALIZA TROŠKOVA NA PRIMJERU PODUZEĆA
ZIEGLER d.o.o.

Mentor:

Zlatko Rešetar, univ.spec.oec., pred.

Apsolvent:

Marta Šćapec

Naziv kolegija:

Ekonomika troškova

JMBAG studentice:

0234012345

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
2. TROŠKOVI - DEFINICIJA	4
2.1 RAZGRANIČENJE POJMOVA.....	5
3. RAZLIČITE KATEGORIJE PODJELE TROŠKOVA	7
3.1 PODJELA TROŠKOVA PREMA PODRIJETLU.....	7
3.2 TROŠKOVI SA STAJALIŠTA RASPOREĐIVANJA	8
3.3 TROŠKOVI SA STAJALIŠTA ULAGANJA U PROIZVODNJU.....	8
3.4 TROŠKOVI PREMA FUNKCIJAMA U PODUZEĆU	9
3.5 TROŠKOVI PREMA VREMENU NASTANKA	9
3.6 TROŠKOVI PREMA DINAMICI POSLOVANJA.....	9
3.6.1 FIKSNI TROŠKOVI.....	9
3.6.2 VARIJABILNI TROŠKOVI.....	12
3.7 PODJELA TROŠKOVA PREMA ULOZI U BILANCI	15
4. TEMELJNI PODATCI O DRUŠTVU.....	17
4.1 POVIJESNI RAZVOJ	17
5. FINACIJSKO POSLOVANJE	20
➤ Račun dobiti i gubitka.....	20
5.1 PRIHODI.....	21
5.2 RASHODI	21
5.2.1 POSLOVNI RASHODI	21
5.2.2 FINACIJSKI RASHODI.....	24
5.2.3 IZVANREDNI RASHODI	25
6. FINACIJSKI REZULTAT.....	26
7. FINACIJSKO STANJE.....	28
7.1 AKTIVA (IMOVINA)	29

7.1.1	DUGOTRAJNA IMOVINA	29
7.1.2	KRATKOTRAJNA IMOVINA	30
7.2	IZVORI FINANCIRANJA (PASIVA)	31
7.2.1	KAPITAL.....	32
7.2.2	OBVEZE	33
8.	POKAZATELJI ANALIZE FI.....	35
8.1	LIKVIDNOST	35
8.2	SOLVENTNOST.....	36
8.3	EKONOMIČNOST	36
8.4	PROFITABILNOST.....	37
9.	PLANIRANJE I PRAĆENJE TROŠKOVA	38
9.1	METODE UPRAVLJANJA TROŠKOVIMA	38
10.	ZAKLJUČAK.....	41
11.	POPIS LITERATURE.....	42
12.	POPIS TABLICA I SLIKA	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.

1. UVOD

U današnje doba dinamično i nepredvidivo poslovno okruženje predstavlja izazov samo po sebi. Uz stalnu potrebu praćenja trendova i prilagođavanja svoje ponude, poseban naglasak potrebno je staviti na praćenje troškova poslovanja. Iako riječ trošak ima negativnu konotaciju, ne mora uvijek značiti nešto negativno, naime bez troška nema niti prihoda. U svrhu maksimizacije profita moramo minimizirati i kontrolirati troškove. Cilj ovog rada je detektirati i analizirati vrste troškova koje su bitne za poslovanje proizvodnog poduzeća, te pomoću analize i usporedbe vidjeti njihovu dinamiku. Razumijevanje i praćenje troškova sve je važnija komponenta poslovanja svakog uspješnog poduzeća. Poslovanje društva ćemo analizirati pomoću metoda analize financijskih izvještaja i putem pokazatelja likvidnosti, solventnosti, i ekonomičnosti,. Horizontalna metoda u kojoj se tendencija i dinamika promjene pojedinih stavaka FI promatra baznim indeksom i vertikalna metoda kojom se analizira struktura FI postupkom raščlanjivanja. U izradi rada korišteni su sekundarni podaci iz stručne literature, knjiga i članaka, te podaci s internetskih stranica koje se bave tematikom. Velik dio podataka je iz internih izvora samog poduzeća i revizijskog izvješća za 2018. godinu. U radu su korištene metode komparacije, deskripcije, analize i sinteze.

2. TROŠKOVI - DEFINICIJA

Kako bi povećali dostupnost dobara, trebamo koristiti proizvodne čimbenike kao što su rad, zemlja, kapital i čovjekove poduzetničke sposobnosti. Pojam troška se najčešće definira kao potrošnja dobara koja je potrebna za ostvarenje određenog učinka. U procesu proizvodnje troškovi predstavljaju namjerno uništavanje korisnih stvari s namjerom da se dobiju novi, još vrijedniji proizvodi ili neki drugi učinci.¹ Mnogi ljudi razmišljaju o troškovima kao o nečem negativnom i lošem, a to nije realno jer ništa se ne može napraviti bez da se ne utroši neki rad, vrijeme ili materijal, te se shodno tome dolazi do razloga postojanja troškova proizvodnje dobara. Troškovi se moraju promatrati u sprezi s ostalim bitnim elementima poslovanja kao što su prihodi koje neko poduzeće ostvaruje, opseg proizvodnje, opseg prodaje, konkurentnost na tržištu, cijene proizvoda ili usluga te mnogim drugim. Iz svega toga proizlazi da su troškovi količina rada izražena u novcu, te ukalkulirane ugovorne i zakonske obveze potrebne za proizvodnju učinaka.²

“Troškovi predstavljaju vrijednosti utrošenih dobara izazvanih proizvodnjom novih dobara”(Eugen Schmalenbach)

“Troškovi u širem smislu obuhvaćaju sve elemente cijena koštanja, odnosno svu prenijetu vrijednost i dio novostvorene vrijednosti” (Pavle Ravlić)

“Troškovi leže u srcu svih poslovnih odluka. Poduzeća moraju brižno paziti na troškove jer svaki dolar troška smanjuje profite poduzeća. Ipak troškovi su presudni iz dubljeg razloga: poduzeća donose odluku o proizvodnji i prodajama na temelju troškova i cijena dobara” (Samuelson)

“Troškovi predstavljaju svjesno uništavanje korisnih stvari u procesu proizvodnje s namjerom da se dobiju novi, još korisniji, proizvodi ili drugi učinci” (Šimun Babić)

“Pod troškovima razumijevamo trošenje dobara i usluga u proizvodnom procesu, pri čemu su ta dobra i usluge izraženi u novcu” (Boško Bešir)

¹ <https://www.darko-golner.com/download/tekstovi/troskovi.pdf> (28.07.2019.)

² [www.pbf.unizg.hr > download > version > file > Seminar_Troskovi](http://www.pbf.unizg.hr/download/version/file/Seminar_Troskovi) (07.08.2019)

2.1 RAZGRANIČENJE POJMOVA

Kako bi pokušali objasniti ulogu troškova u poduzeću, trebamo razlikovati pojmove koji se u tom okruženju susreću, a to su isplata, izdatak, rashod i trošak. To su pojmovi koji se najčešće upotrebljavaju u računovodstvenoj profesiji, dok ostale profesije ipak najčešće koriste izraz trošak.

Isplata - kretanje novca između pravnih i fizičkih osoba odnosno između privrednih subjekata. Svaki izdatak gotovine iz blagajne naziva se isplata. Namjena isplate pri tome nije važna. To može biti podmirenje dugova, davanje pozajmice, kupnja materijala, isplata plaće radnicima. Izdatak - ima nekih sličnosti s isplatom ali samo kad je riječ o izdatku gotovine. Osim što može označavati izdatak novca, izdavati se može materijal sa skladišta u proizvodnju ili nekakva informacija (izdavanje uvjerenja ili potvrda, lansiranje radnog naloga u proizvodnju...). U svom opsegu pojmovi isplate i izdatka su međusobno identični samo kad je riječ o izdavanju gotovine.³

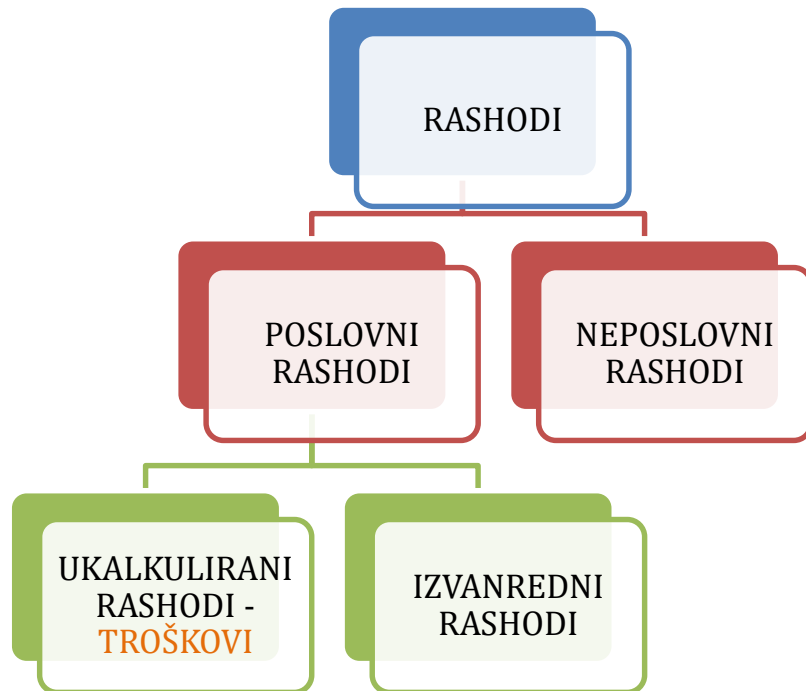
Rashod - podrazumijeva svako trošenje, uništavanje ili gubljenje novčanih, materijalnih i nematerijalnih dobara. Rashod nastaje činom evidentiranja, te je ponajprije računovodstvena kategorija. Za razliku od prihoda, rashodi su smanjenje gospodarskih koristi u određenom obračunskom razdoblju u obliku odljeva ili iscrpljenja (smanjenja) imovine ili stvaranja (povećanja) obveza, što rezultira smanjenjem vlasničkog kapitala. Rashodom se može smatrati vrijednost onih dobara koja se potroše ili na drugi način izgube na račun privredne organizacije namjenski ili nenamjenski, u poslovanju privredne organizacije ili izvan nje.⁴ Rashodi nastaju činom evidentiranja, te tako spadaju prvenstveno u računovodstvenu kategoriju. Uobičajena podjela rashoda je na poslovne i neposlovne. Poslovni rashodi su trošenje vrijednosti uvjetovano proizvodnjom finalnih proizvoda ili pružanjem usluga. Neposlovni rashodi označavaju trošenje vrijednosti u poduzeću koje nije uvjetovano izvršavanjem temeljne zadaće poduzeća npr. donacija sportskom klubu tvorničkih radnika pod pretpostavkom da će se i tako posredno utjecati na proizvodnu sposobnost radnika.⁵

³ I. Santini – Troškovi u poslovnom odlučivanju, str 2

⁴ Željko Majcen – Troškovi u teoriji i praksi, str. 12

⁵ Ivan Santini – Troškovi u poslovnom odlučivanju (2006), Zagreb, str 3-4

Slika 1 Klasifikacija rashoda

Izvor: Zlatko Rešetar – Ekonomika troškova, str 6.

Trošak je ukalkulirani poslovni rashod, odnosno to su samo oni rashodi kod kojih je moguće uspostaviti vezu s ciljem trošenja tih vrijednosti. “Vrijednosno izraženi utrošci rada, kratkotrajne i dugotrajne imovine, te tuđih usluga u poslovnom procesu isključivo u svrhu stvaranja učinka. Nastaju sukladno cilju, svrsi i zadacima poslovanja.”⁶

⁶https://www.veleri.hr/files/datotekep/nastavni_materijali/k_poduzetnistvo_s1/6%20-%20Klasifikacija%20tro%C5%A1kova.pdf (30.05.2019.) str. 5

3. RAZLIČITE KATEGORIJE PODJELE TROŠKOVA

Troškovi u užem smislu omogućuju uvid i kontrolu, praćenje i analizu stvarnih troškova pojedinih elemenata u procesu rada, dok nam troškovi u širem smislu omogućuju realnu procjenu uspješnosti poduzeća.⁷

Da bi mogli pratiti nastale troškove moramo se prvo upoznati s vrstama troškova i sa strukturom troškova u poduzeću. Troškovi se mogu promatrati s više stajališta. Podjela troškova se vrši prema karakteristikama koje su važne kako bi analizirali određeni učinak i lakše nadzirali i kontrolirali troškove. Navest ćemo neke podjele bitne za praćenje poslovanja. Troškovi poslovanja se dijele prema vrstama ili pojavnim oblicima. U računovodstvu, računovodstvenim pred kalkulacijama i obračunskim kalkulacijama se javlja pojam nositelja troškova koji označavaju interne i eksterne učinke po kojima se obuhvaćaju troškovi nastali u procesu proizvodnje.⁸

3.1 PODJELA TROŠKOVA PREMA PODRIJETLU

Podjela troškova prema podrijetlu ili prema prirodnim vrstama je temeljna podjela troškova jer osigurava jednolično praćenje i evidentiranje troškova u financijskom računovodstvu. Ova podjela nužna je zbog izrade financijskih izvještaja u svrhu poslovnog odlučivanja. Propisana je kontnim planom razreda 4. u kojem su svi troškovi razvrstani po svojim prirodnim vrstama, a oni se dijele na:

- troškovi sredstava za rad (zajmovi, amortizacija, održavanje, osiguranje, kamate)
- troškovi rada (materijali i sirovine, plaća, energije)
- troškovi angažiranih sredstava
- troškovi kooperanata (tuđih usluga)
- troškovi ugovornih i zakonskih obveza⁹

⁷<https://rudar.rgn.hr/~dkarasal/NIDS/EKONOMIKA%20NAFTNOG%20RUDARSTVA/Ekonomika-8.pdf>

(10.06.2019.) str 6

⁸ Skupina autora - Računovodstvo proizvodnje RRIF (2009), Zagreb, str 84.

⁹https://www.veleri.hr/files/datotekep/nastavni_materijali/k_poduzetnistvo_s1/6%20-%20Klasifikacija%20tro%C5%A1kova.pdf (30.05.2019.) str. 10

Iz ove kvalifikacije troškova se saznaje kakvi su troškovi po svojim prirodnim svojstvima, ali ne pokazuje kakvu su ulogu imali u proizvodnom procesu.

3.2 TROŠKOVI SA STAJALIŠTA RASPOREĐIVANJA

Još jedna vrlo važna podjela troškova s računovodstvenog stajališta je podjela po načinu obuhvaćanja po učincima. Analizom ove vrste troškova moguće je svakom učinku pripisati upravo one troškove koje takav učinak uzrokuje. Djelimo ih na direktne i indirektne troškove.

- **direktni troškovi** – neposredni ili izravni troškovi za koje se može točno utvrditi na koji se proizvod odnose, odnosno koliki je trošak koji proizvod izazvao. Takve troškove je tada moguće izravno uključiti u cijenu proizvoda. To su troškovi materijala i energije, plaće radnika te amortizacija korištenih sredstava za rad.

- **indirektni troškovi** – to su troškovi koji nastaju u poduzeću općenito, odnosno ne nastaju u vezi proizvodnje konkretnog proizvoda, već nastaju u vezi sa stvaranjem uvjeta za rad cijelog poduzeća. U njih spada veći dio amortizacije, troškovi osoblja i uprave (plaće nabave, prodaje, financija, računovodstva, kadrovske, uprave...), rukovođenje proizvodnje, nadzor i čišćenje radnog prostora, planiranje, čuvanje prostora... Ti opći troškovi koji nastaju s jedne strane u vezi s izradom proizvoda, a s druge strane u vezi s neproizvodnim funkcijama nazivaju se još i troškovi radnih mjesta, opći ili režijski troškovi.¹⁰

3.3 TROŠKOVI SA STAJALIŠTA ULAGANJA U PROIZVODNJU

- **primarni troškovi** – to su oni troškovi koji po prvi put ulaze u proizvodni proces.
- **sekundarni troškovi** – troškovi koji po više puta ulaze u proizvodni proces. Sekundarni troškovi još se nazivaju i troškovi internih učinaka ili troškovi vlastitih proizvoda i usluga. Npr. troškovi usluge za izradu proizvoda evidentiraju se kao trošak proizvodnog

¹⁰<https://rudar.rgn.hr/~dkarasal/NIDS/EKONOMIKA%20NAFTNOG%20RUDARSTVA/Ekonomika-8.pdf>

(14.07.2019.) str. 21

odjela, a proizvodni odjel uračunava ih u cijenu korištenja finalnog proizvoda koji je proizveden.

3.4 TROŠKOVI PREMA FUNKCIJAMA U PODUZEĆU

- a) troškovi upravljanja
- b) troškovi nabave
- c) troškovi proizvodnje i usluga
- d) troškovi prodaje
- e) troškovi financiranja

3.5 TROŠKOVI PREMA VREMENU NASTANKA

- a) povijesni (ostvareni) – to su troškovi koji su već nastali i na koje se više ne može utjecati, budući da su nastali kao posljedica prethodnih odluka i aktivnosti.
- b) zamjenski – troškovi koji će nastati za nabavu nove imovine sličnih obilježja i dijelom predstavljaju osnovicu za izradu budžeta.
- c) budžetirani (planirani) – ovi troškovi nisu još nastali i na njih se velikim dijelom može utjecati poslovnim odlukama.

3.6 TROŠKOVI PREMA DINAMICI POSLOVANJA

Ovi su troškovi određeni aktivnostima poslovanja. Promjena u opsegu poslovanja izaziva promjene u visini troškova. Također ovise o stupnju zaposlenosti i iskorištenja kapaciteta poduzeća. Dijele se na fiksne i varijabilne troškove.

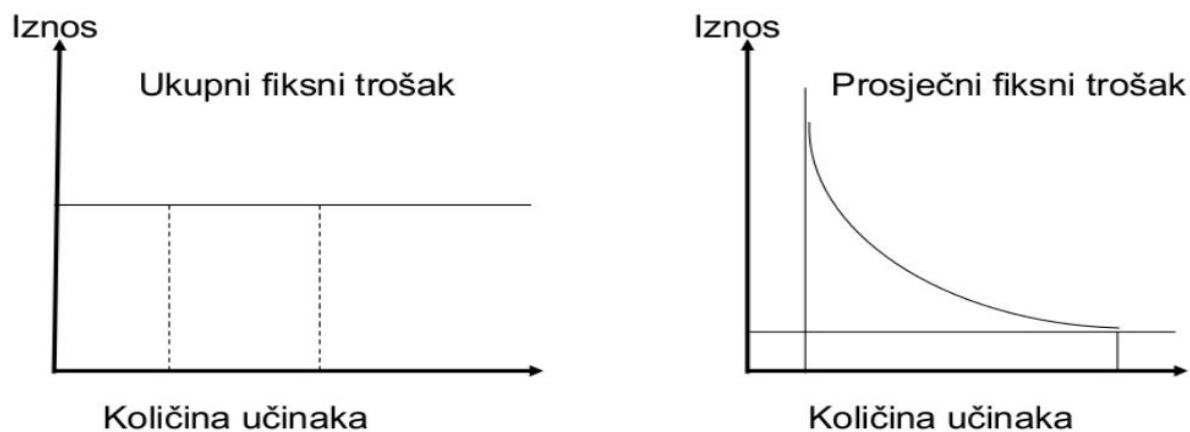
3.6.1 FIKSNI TROŠKOVI

Fiksni troškovi ne reagiraju na promjene u razini aktivnosti poduzeća. Ne mijenjaju se u odnosu na iskorištenost kapaciteta, obujam proizvodnje i stupanj zaposlenosti. Postoje i kada poduzeće iz bilo kojeg razloga ne radi. Primjer fiksnih troškova su amortizacija, investicijsko održavanje imovine, troškovi administracije i uprave, razna osiguranja i sl. Fiksni troškovi u masi ostaju

isti ali se smanjuju s povećanjem proizvodnje jer se dijele na veći broj učinaka.¹¹ Za fiksne troškove još možemo reći da su to troškovi koji nastaju tijekom vremena, pa se još nazivaju i vremenski troškovi. Nastaju kao troškovi razdoblja, troškovi kapaciteta i kao posljedica određenih poslovnih politika i odluka unutar poduzeća. Fiksne troškove djelimo na apsolutno fiksne i relativno fiksne troškove.

FT = UT – VT (ukupni trošak umanjen za varijabilni dio troška)

Slika 2 Dinamika fiksnih troškova u odnosu na obujam aktivnosti

Izvor: <https://www.slideshare.net/kontabilitetfinancia/ut-uvod-1 slide 35>

3.6.1.1 APSOLUTNO FIKSNI TROŠKOVI

Ne mijenjaju se prilikom promjene stupnja iskorištenosti postojećeg kapaciteta. To su troškovi koji su nastali kao rezultat izgrađenosti i opremljenosti poduzeća i neće se mijenjati bez obzira na kasnije nadograđivanje kapaciteta. Nazivaju se još i troškovima pripremljenosti za rad. U njih spada vremenska amortizacija, troškovi održavanja, najamnine i zakupnine, premije osiguranja, plaće radnicima u stalnom radnom odnosu, dio općih troškova uprave i sl. Prosječno

¹¹ <https://rudar.rgn.hr/~dkarasal/NIDS/EKONOMIKA%20NAFTNOG%20RUDARSTVA/Ekonomika-8.pdf>
(15.07.2019.) str. 22-24

apsolutno fiksni troškovi po jedinici učinka smanjuju se s povećanjem iskorištenja kapaciteta. Što se kapaciteti više troše to se fiksni trošak po jedinici smanjuje pa je samim tim niža cijena koštanja proizvoda. Niža cijena koštanja rezultira većom razlikom između prodajne i nabavne cijene i povećava rezultat. U gospodarenju fiksnim troškovima bitno je što potpunije korištenje kapaciteta.

Slika 3 Apsolutno fiksni trošak

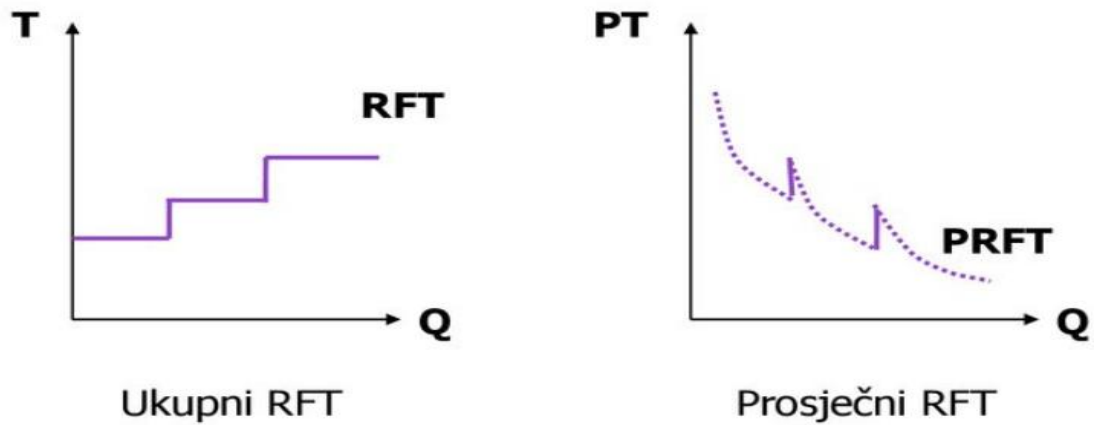

Izvor: Troškovi u funkciji uspostavljanja i korištenja kapaciteta, ppt prezentacija, slide 25

3.6.1.2 RELATIVNO FIKSNI TROŠKOVI

Javljaju se pri povećanju iskorištenosti kapaciteta ili pri povećanju kapaciteta (dodatni fiksni troškovi). Svaka grupa proizvoda, organizacijski djelovi poduzeća ili smjene koje zahtjevaju posebnu pripremu i organizaciju predstavlja pojavu relativno fiksnih troškova. Visina relativno fiksnih troškova ovisi o režijskim poslovima a ne o obujmu proizvodnje. Mijenjaju se u masi samo pri promjeni zone obujma, dok su u okviru zone konstantni.

Slika 4 Dinamika relativno fiksnih troškova

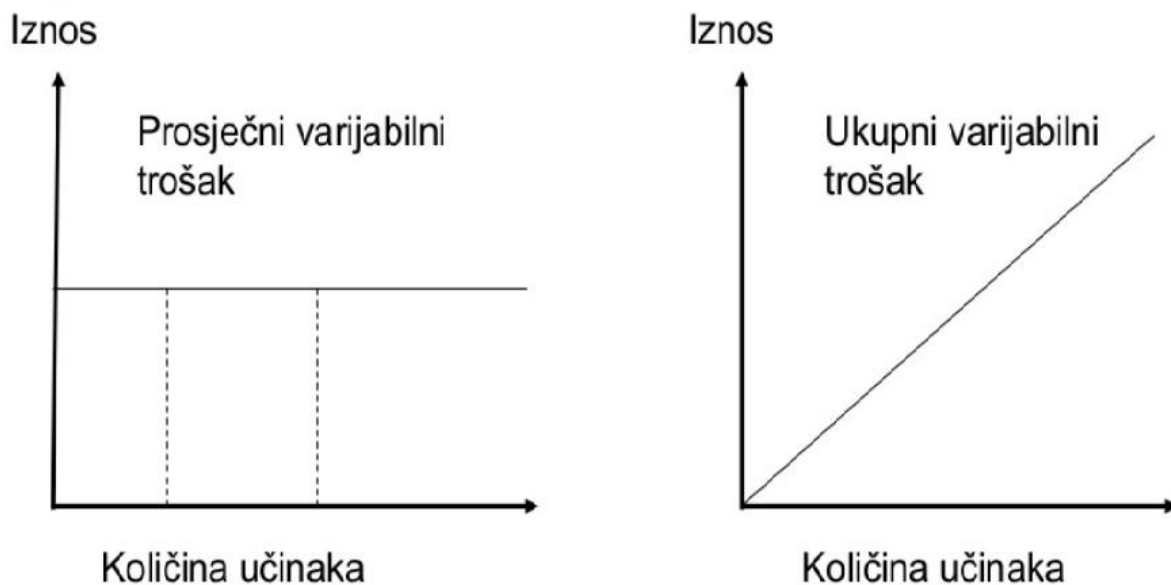

Izvor: <https://slideplayer.gr/slide/14668436/> slide 34

3.6.2 VARIJABILNI TROŠKOVI

Troškovi koji se mijenjaju s promjenama razine proizvodnje i stupnja zaposlenosti su varijabilni troškovi. Pojava kod koje troškovi reagiraju na povećanje ili smanjenje stupnja zaposlenosti i na promjene razine proizvodnje, naziva se varijabilnost, reagibilnost ili promjenljivost troškova. Na varijabilne troškove može se utjecati poslovnim odlukama svih razina menadžmenta. Karakteristični varijabilni troškovi su troškovi materijala i ambalaže, trošak rada, troška energije i svi ostali troškovi koji su izravno vezani uz proizvodnju određenog učinka. Razlikuju se prema načinu na koji ovise o stupnju iskorištenosti kapaciteta, pa tako razlikujemo proporcionalno varijabilne troškove, degresivno i progresivno varijabilne troškove.

Slika 5 Varijabilni troškovi

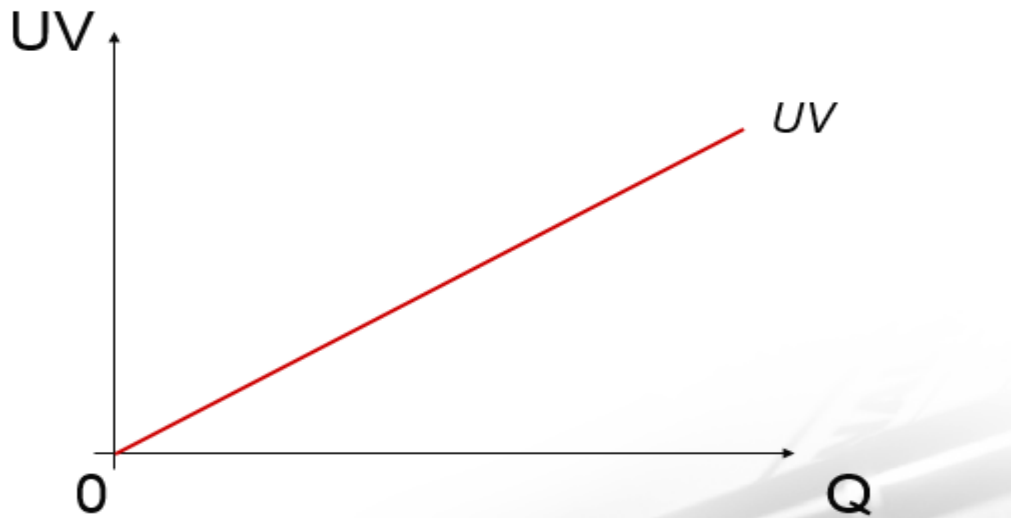

Izvor: <https://www.slideshare.net/kontabilitetfinancia/ut-uvod-1> slide 37

3.6.2.1 PROPORCIONALNO VARIJABILNI TROŠKOVI

Ukupni proporcionalno varijabilni troškovi mijenjaju se uvijek u istom pravcu u kojem se mijenja i stupanj iskorištenosti kapaciteta, te rastu ili padaju u istom tempom kao i postotak iskorištenosti kapaciteta. Spadaju u prirodne vrste troškova i u praksi se izjednačuju s direktnim troškovima. Karakteristični primjeri su trošak materijala za izradu, razne komponente, djelovi i sklopovi, ambalaža i ostali troškovi materijala za pakiranje, trošak vanjskih usluga, trošak zarada koje su obračunate po učinku, trošak kontrole kakvoće proizvoda i sl. Proporcionalni troškovi se utvrđuju po jedinici proizvoda još u fazi pripreme, a u toku proizvodnje vrši se kontrola stvarne potrošnje u odnosu na norme. U slučaju obustavljanja proizvodnje proporcionalni troškovi u potpunosti nestaju.

Slika 6 Grafički prikaz ukupnih proporcionalnih varijabilnih troškova

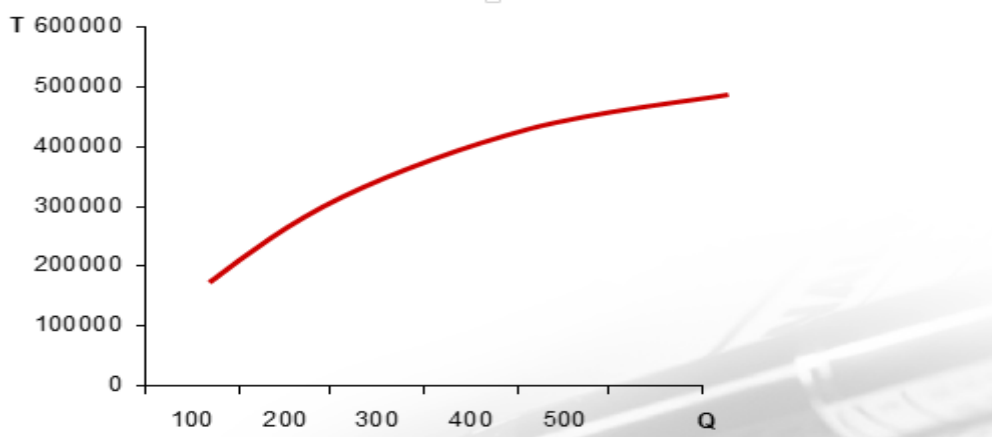

Izvor: Troškovi u funkciji uspostavljanja i korištenja kapaciteta, ppt prezentacija, slide 34

3.6.2.2 DEGRESIVNO VARIJABILNI TROŠKOVI

Mjenjaju se sporije od promjene obujma proizvodnje. Kako obujam proizvodnje raste, degresivno varijabilni troškovi sporije rastu i stvara se pozitivan financijski efekt s obzirom da troškovi po jedinici proizvoda opadaju. Negativan financijski efekt nastaje kad ukupno degresivno varijabilni troškovi opadaju sporije od obujma proizvodnje s obzirom da tada troškovi po jedinici proizvoda rastu.

Slika 7 Grafički prikaz degresivno varijabilnih troškova

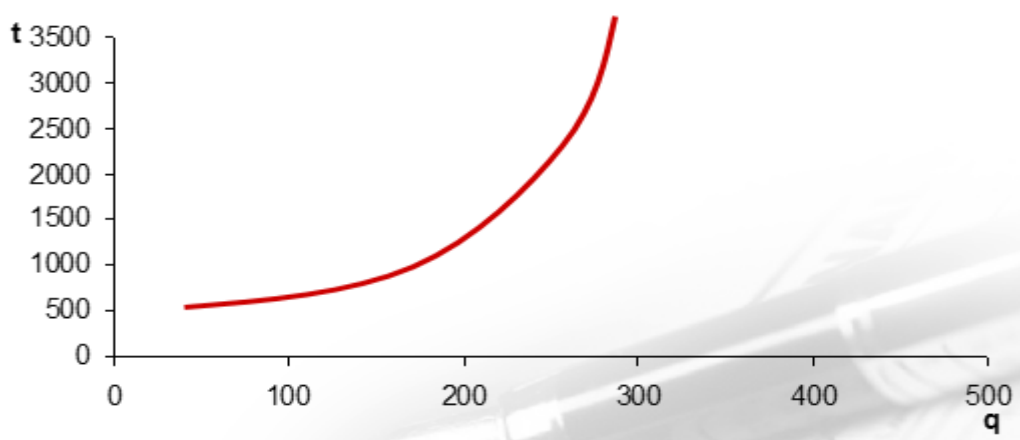

Izvor: Troškovi u funkciji uspostavljanja i korištenja kapaciteta, ppt prezentacija, slide 40

3.6.2.3 PROGRESIVNO VARIJABILNI TROŠKOVI

Mijenjaju se brže od promjene obujma proizvodnje. Kako proizvodnja raste, progresivno varijabilni troškovi se povećavaju brže, što stvara negativan financijski efekt s obzirom da troškovi po jedinici učinka rastu. Kada obujam proizvodnje opada progresivno, varijabilni troškovi opadaju brže i samim time se troškovi po jedinici učinka smanjuju što stvara pozitivan financijski efekt.

Slika 8 Grafički prikaz varijabilnih progresivnih troškova

Izvor: Troškovi u funkciji uspostavljanja i korištenja kapaciteta, ppt prezentacija, slide 38

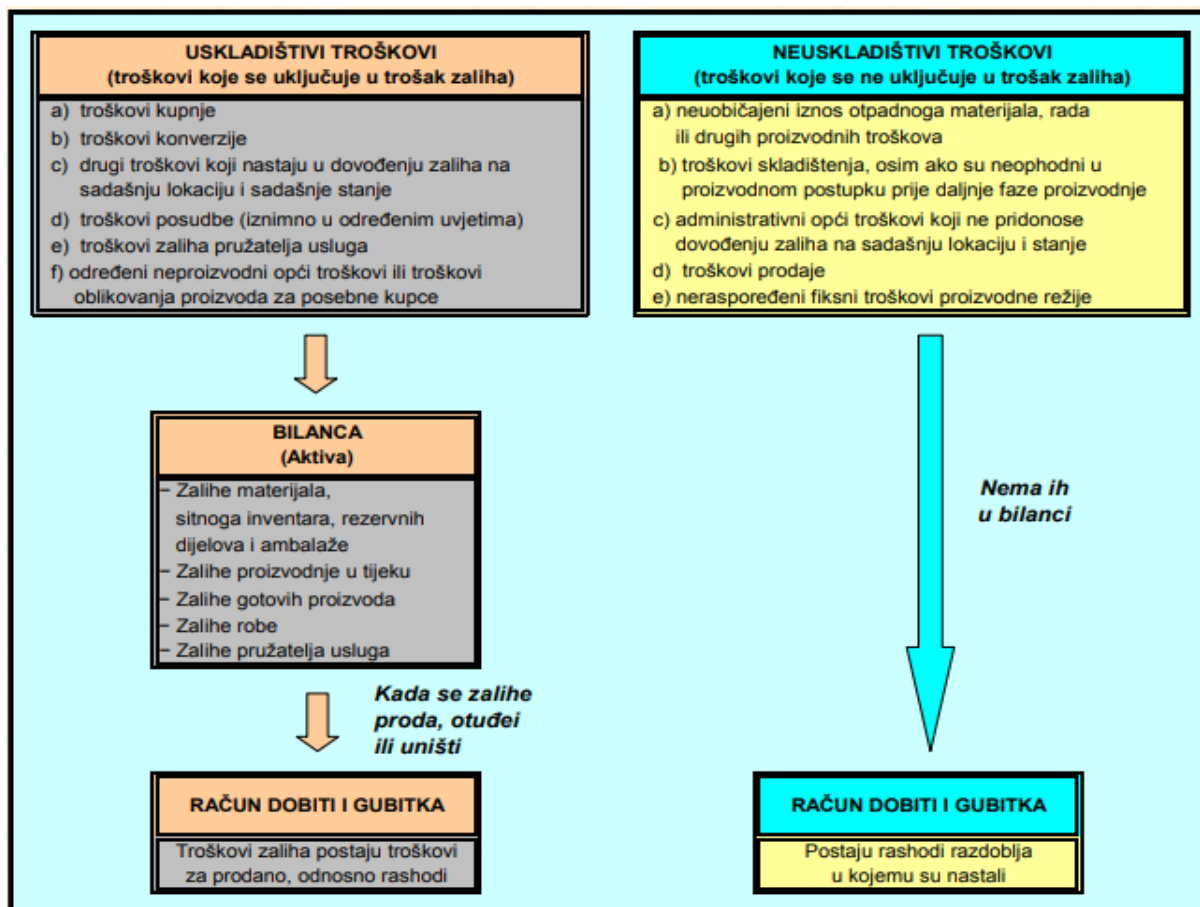
3.7 PODJELA TROŠKOVA PREMA ULOZI U BILANCI

Prema položaju u bilanci troškovi se dijele na uskladištive i neusklađivne.

- Uskladištivi troškovi su troškovi zaliha i svi oni troškovi koji su izravno uključeni u vrijednost zaliha proizvoda, a koji će postati rashodi u računu obiti i gubitka tek kada se proizvode proda i priznaju se prihodi. To su izravni troškovi sirovina i materijala koji su utrošeni u proizvodnom procesu, potrošena energija koji su nastali u proizvodnji i ostali troškovi proizvodnje, te amortizacija dugotrajne imovine koja se koristi u proizvodnom procesu.
- Neusklađivni troškovi ili troškovi razdoblja su oni troškovi koji se ne uključuju u vrijednost zaliha već izravno terete prihode razdoblja u kojem su nastali. U njih ulaze troškovi plaća uprave, administracije i prodaje, amortizacija dugotrajne imovine koja se ne koristi u proizvodnom procesu nego za potrebe administracije, te usluge koje su

- vezane uz poslovanje administracije, vrijedosna usklađenja dugotrajne i kratkotrajne imovine i sl.

Tablica 1 Struktura uskladištivih i neusklađivih troškova prema MRS 2 i njihovo terećenje na rashode

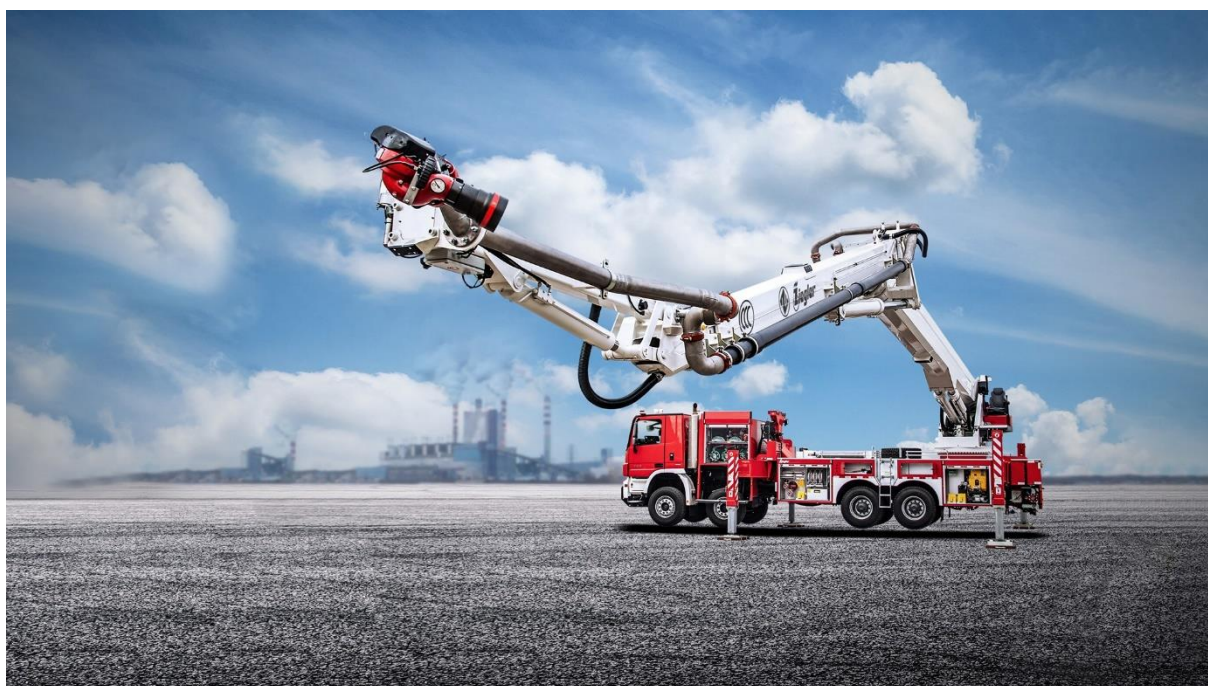
Izvor: https://www.veleri.hr/files/datotekep/nastavni_materijali/k_poduzetnistvo_s1/6%20

[%20Klasifikacija%20troškova.pdf](#) str. 13

4. TEMELJNI PODATCI O DRUŠTVU

Ziegler d.o.o. je poduzeće specijalizirano za prodaju vatrogasne opreme i proizvodnju vatrogasnih kamiona i opreme za kemijska postrojenja, zračne luke, vojsku. Sjedište poduzeća je na Žitnjaku, a zajedno s podružnicom koja je otvorena u Kutini ove godine, ima preko 260 zaposlenih. 95 posto proizvodnje namjenjeno je za izvoz u zemlje Europske unije, Azije i Afrike.¹² Upisani temeljni kapital društva iznosi 11.560.800 kn.

Slika 9 Specijalno vozilo WT 330 proizvedeno u Hrvatskoj

Izvor: <https://www.facebook.com/Zieglerdoo/photos/a.1580264898861879/2354428191445542/?type=3&theater>

4.1 POVIJESNI RAZVOJ

Ziegler d.o.o. je poduzeće kćerka matične firme Albert Ziegler GmbH iz mjesta Giengen an der Brenz u Njemačkoj. Matica je osnovana 1890. godine kao mala proizvodnja vatrogasnih cijevi na 5 tkalačkih stanova, 8 zaposlenih u proizvodnji i 2 zaposlena u prodaji.

¹²<https://novac.jutarnji.hr/makro-mikro/ziegler-u-kutini-otvorio-tvornicu-najmodernijih-vatrogasnih-vozila-za-svjetsko-trziste/7986782/> (01.03.2019.)

Prvu prijenosnu pumpu za vodu proizveli su 1925., a prvu vatrogasnu nadogradnju na šasiji Opel Blitz 1953. godine. Kroz godine razvili su se do tvornice koja se proteže na 80.000 m². S preko 600 zaposlenih samo u Njemačkoj i godišnjom proizvodnjom od 600 vozila, postali su najveći proizvođači vatrogasnih vozila u Njemačkoj i jedni od najvećih u svijetu. Osim Albert Ziegler GmbH, u svijetu posluje još 12 podružnica. 2013. godine Albert Ziegler GmbH postaje dio kineske grupacije China International Marine Containers (CIMC) – svjetskog lidera u proizvodnji LNG i CNG terminala, velikih industrijskih spremnika za gorivo, suhih i hlađenih kontejnera za prijevoz robe, kamiona, specijalnih cisterni za prijevoz tereta i sl.¹³ Postavši djelom tako snažne korporacije cijela grupacija Ziegler dobila je potrebnu sinergiju i još više učvrstila svoj jak položaj na tržištu.¹⁴

Ziegler d.o.o. počinje s radom u Hrvatskoj 2001. godine na zagrebačkom Žitnjaku gdje se nalazi i danas. Vrlo brzo društvo je steklo ugled na zahtjevnim stranim tržištima zahvaljujući svojim vlastitim razvojnim projektima i tehničkim rješenjima. Posjeduje Certifikat ISO 9001:2008 – upravljanje kvalitetom, Certifikat ISO 14001:2009 – upravljanje okolišem, OHSAS 18001:2007 – Zdravlje i sigurnost na radu, i ISO 50001:2011 – sustav upravljanja energijom kojim jamči kvalitetu i postojanost svojih proizvoda. Također su ovlaštene zastupnici GLORIA vatrogasnih aparata. Uspješno surađuju s visokoškolskim ustanovama u RH kao što su Fakultet strojarstva i brodogradnje i Fakulteta elektrotehnike i računarstva u Zagrebu.¹⁵

Ziegler d.o.o. je tijekom 2018. godine proizvelo 134 vozila od čega je 84,04 % namijenjeno prodaji na ino tržištu, a samo 15,96 % za domaće tržište. Zbog otvorenja drugog pogona u Kutini, te povećanja proizvodnih kapaciteta, nastavljen je trend zapošljavanja nove radne snage pa je tako na dan 31.12.2018. društvo brojalo 269 djelatnika.¹⁶

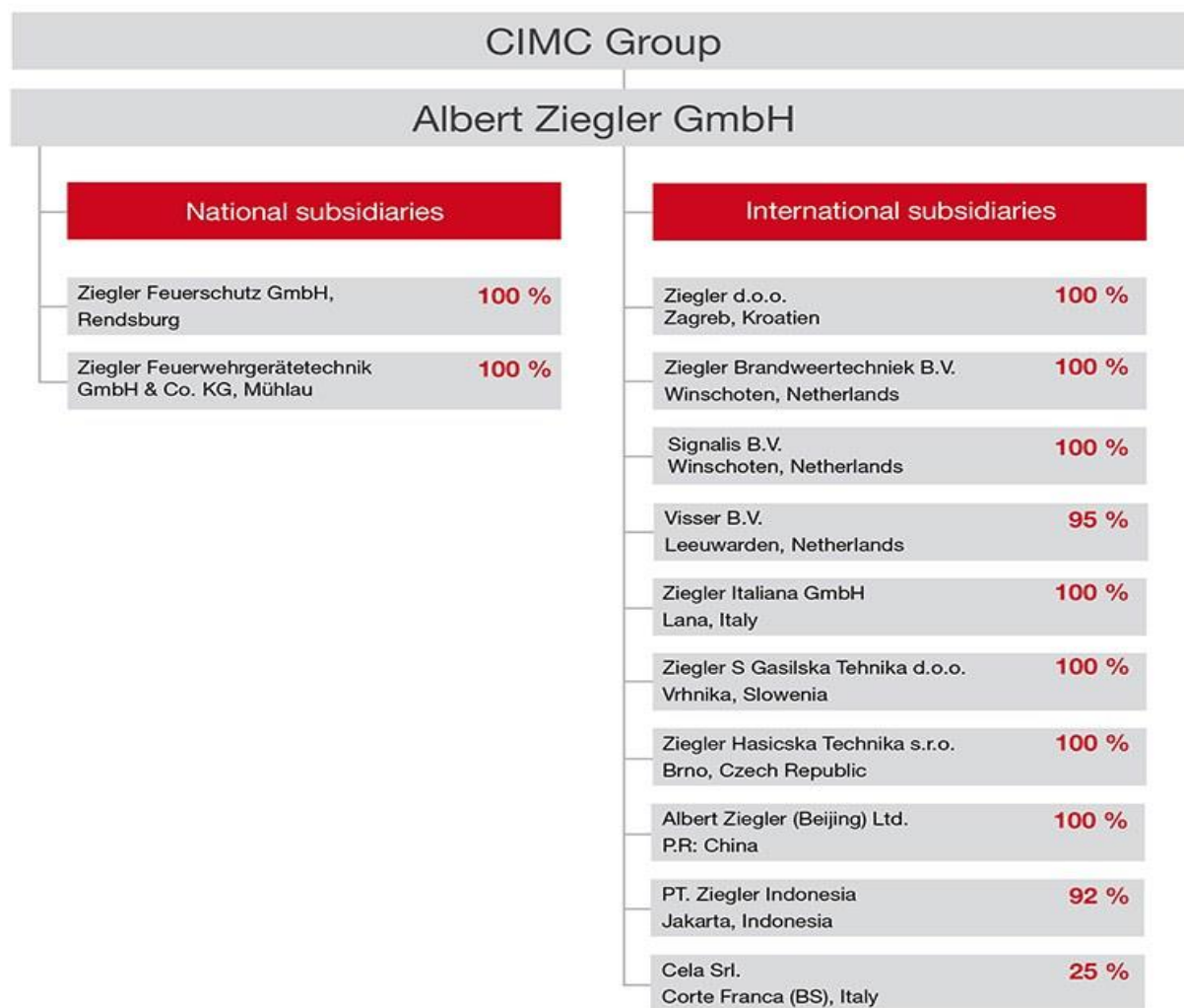
¹³ https://en.wikipedia.org/wiki/China_International_Marine_Containers (30.03.2019.)

¹⁴ <http://www.ziegler.hr/o-nama3> (30.03.2019.)

¹⁵ <http://www.ziegler.hr/o-nama3> (01.03.2019.)

¹⁶ Revizorsko izvješće s bilješkama poduzeća Ziegler d.o.o. za 2018. godinu, str. 3

Slika 10 Albert Ziegler GmbH i podružnice

Izvor: <https://www.ziegler.de/en/company>

5. FINACIJSKO POSLOVANJE

Financijsko poslovanje analizirat ćemo na temelju podataka iz Računa dobiti i gubitka za 2018. godinu i bilance Društva na dan 31.12.2018.

➤ Račun dobiti i gubitka

Jedan od temeljnih financijskih izvještaja koji iskazuje uspješnost, odnosno rezultat poslovanja kao razliku prihoda i rashoda u određenom vremenskom razdoblju. Glavni elementi računa dobiti i gubitka su prihodi, rashodi i ostvareni financijski rezultat koji može biti dobit ili gubitak. Ove kategorije nastaju zbog odvijanja poslovnog procesa, odnosno zbog promjena koje nastaju na imovini i izvorima imovine. U slučaju kad su prihodi veći od rashoda financijski rezultat je pozitivan, odnosno poduzeće ostvaruje dobit, a kad su rashodi veći od prihoda, poduzeće ostvaruje financijski gubitak.

Račun dobiti i gubitka sastoji se od slijedećih pozicija:

1. Ukupni prihodi
2. Ukupni rashodi
3. Dobit ili gubitak prije oporezivanja (1-2)
4. Porez na dobit
5. Dobit ili gubitak poslije oporezivanja (3-4)¹⁷

Tablica 2 Osnovni model Računa dobiti i gubitka

1.	UKUPNI PRIHODI	158.779	100,0	241.696	100,0	152,2
2.	UKUPNI RASHODI	153.770	96,8	230.737	95,5	150,1
3.	Dobit ili gubitak prije oporezivanja (1-2)	5.009	3,2	10.959	4,5	218,8
4.	Porez na dobit	960	0,6	526	0,2	54,8
5.	Dobit ili gubitak razdoblja (3-4)	4.049	2,6	10.433	4,3	257,7

Izvor: Podloga za izradu modela RDG-a iz Revizijskog izvješća poduzeća Ziegler d.o.o. str. 15

Društvo je u tekućoj, 2018. godini, ostvarilo rast ukupnih prihoda za 52,2% uz istodobni rast ukupnih rashoda za 50,1%, Unatoč gotovo podjednakom rastu rashoda i prihoda, društvo je u 2018. godini povećalo svoju dobit za 157,7% u odnosu na prošlu godinu, što znači da je Ziegler d.o.o. u 2018. godini poslovao profitabilno.

¹⁷ B. Parać – Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, 2013. Zaprešić, str. 83

5.1 PRIHODI

Prihodi su povećanje gospodarstvene koristi u obliku priljeva, povećanja imovine ili smanjenja obveza. Posljedica tih aktivnosti je povećanje kapitala.¹⁸ Prihodi se priznaju u razdoblju kad je roba isporučena ili usluga izvršena, a prikazani su umanjeni za porez na dodanu vrijednost, odobrene popuste i rabate. Dijele se na redovne i izvanredne, ovisno o tome nastaju li redovito u poslovanju ili se javljaju samo povremeno. Poslovni prihodi su prihodi koje poduzetnik ostvaruje iz svoje temeljne djelatnosti a čine ih prihodi od prodaje proizvoda i usluga, prihodi od prodaje trgovačke robe, prihodi od najma i sl.

Tablica 3 Struktura poslovnih prihoda

Tek. broj	Naziv	2017		2018		Index
		Svota	(%)	Svota	(%)	
0	1	2	3	4	5	6 (4/2)*100
1.	Prihodi od prodaje	153.208	97,5	233.745	98,2	152,6
2.	Ostali poslovni prihodi	3.989	2,5	4.359	1,8	109,3
3.	Ukupno	157.197	100,0	238.104	100,0	151,5

Društvo Ziegler d.o.o. je u 2018. godini ostvarilo značajan rast na svim aspektima poslovanja u odnosu na isto razdoblje 2017. godine. Najveći rast se očituje u ukupnim poslovnim prihodima koji u 2018. godini iznose 233.745 tisuća kuna, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje od 52,6%. U strukturi poslovnih prihoda dominiraju prihodi od prodaje s 98,2%.

5.2 RASHODI

Kao što smo već prije naveli, rashodi su smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku trošenja ili stvaranja obveza što za posljedicu ima smanjenje kapitala. Dijelimo ih na poslovne, financijske i izvanredne rashode.

5.2.1 POSLOVNI RASHODI

Nastaju kao rezultat obavljanja osnovne djelatnosti poduzeća, te njihova visina ovisi o obujmu i vrsti djelatnosti. Predstavljaju troškove proizvodnje koji su nastali zbog stvaranja učinaka

¹⁸ B. Parać – Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, 2013. Zaprešić, str. 86

odnose se na troškove nabavke trgovačke robe i materijala, administrativne i druge rashode koji su nužni u funkcioniranju poduzeća.

Tablica 4 Poslovni rashodi

Tek. broj	Naziv	2017		2018		Index
		Svota	(%)	Svota	(%)	
0	1	2	3	4	5	6 (4/2)*100
1.	Promjena vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-38.853	-25,9	11.095	4,9	-28,6
2.	Materijalni troškovi	146.750	97,7	166.331	73,8	113,3
3.	Troškovi osoblja	32.277	21,5	37.185	16,5	115,2
4.	Amortizacija	1.216	0,8	1.896	0,8	155,9
5.	Ostali troškovi	2.643	1,8	3.029	1,3	114,6
6.	Vrijednosno usklađivanje	5	0,0	246	0,1	4.920,0
7.	Rezerviranja	3.638	2,4	4.538	2,0	124,7
8.	Ostali poslovni rashodi	2.490	1,7	1.047	0,5	42,0
9.	Ukupno	150.166	100,0	225.367	100,0	150,1

Ukupni poslovni rashodi u 2018. godini iznosili su 225.367 tisuća kuna, što je u odnosu na prethodnu godinu veliko povećanje od 50,1%. U strukturi ukupnih poslovnih rashoda materijalni troškovi sudjeluju s 73,8%, što je smanjenje u odnosu na prethodnu godinu kad su činili 97,7% ukupnih poslovnih rashoda.

5.2.1.1 Materijalni troškovi

“U procesu proizvodnje sirovine i materijal predstavljaju osnovu čijom se transformacijom dobiva gotovi proizvod. Kad se govori o troškovima sirovina i materijala, potrebno je razlikovati direktni od indirektnog materijala.”¹⁹ Troškovi sirovina i materijala, ugradbenih i rezervnih dijelova i ambalaže najznačajniji su troškovi u proizvodnim djelatnostima, te ih zbog toga treba pažljivo planirati, pratiti i analizirati.²⁰

¹⁹ R. S. Polimeni, S. A. Handy, J. A. Cashin - Troškovno računovodstvo, Zagreb, 1999. godina, str. 22

²⁰ B. Parać – Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, Zaprešić, 2013. god, str. 122

Tablica 5 Struktura materijalnih troškova

Tek. broj	Naziv	2017		2018		Index
		Svota	(%)	Svota	(%)	
0	1	2	3	4	5	6 (4/2)*100
1.	Trošak materijala	123.133	83,9	142.061	85,4	115,4
2.	Troškovi po fakturi u jamstvenom roku	1	0,0	2.797	1,7	279.700,0
3.	Trošak električne energije	314	0,2	688	0,4	219,1
4.	Trošak goriva	291	0,2	545	0,3	187,3
5.	Trošak sitnog inventara	476	0,3	520	0,3	109,2
6.	Trošak plina	273	0,2	385	0,2	141,0
7.	Troškovi prodane robe	13.703	9,3	11.063	6,7	80,7
6.	Ostali troškovi sirovina i metrijala	8.559	5,8	8.272	5,0	96,6
4.	Ukupno	146.750	100,0	166.331	100,0	113,3

Iz strukture materijalnih troškova vidimo da su se u tekućoj godini troškovi povećali za 13,3 postotna poena u odnosu na 2017. godinu, s tim da su znatno narasli troškovi za popravke u jamstvenom roku, što može upućivati na problem s kvalitetom. Otvaranjem još jednog pogona u Kutini bilo je za očekivati da će narasti i troškovi električne energije, goriva i plina pošto je društvo povećalo proizvodne kapacitete i zaposlilo dodatnu radnu snagu.

5.2.1.2 Troškovi osoblja

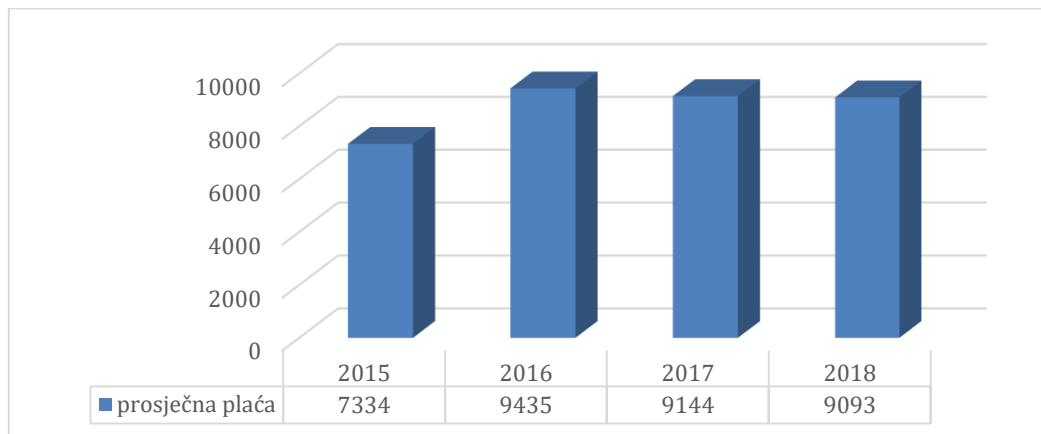
Troškovi osoblja sastoje se od troškova neto plaća i nadnica, pripadajućih poreza i doprinosa iz plaća (mirovinsko osiguranje, porez na dohodak i pripadajući prirez), i doprinosa na plaću za zdravstveno osiguranje.

Tablica 6 Struktura troškova osoblja

Tek. broj	Naziv	2017		2018		Index
		Svota	(%)	Svota	(%)	
0	1	2	3	4	5	6 (4/2)*100
1.	Neto plaće i nadnice	20.756	64,3	24.459	65,8	117,8
2.	Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	7.205	22,3	7.865	21,2	109,2
3.	Doprinosi na plaće	4.316	13,4	4.861	13,1	112,6
4.	Ukupno	32.277	100,0	37.185	100,0	115,2

Iako je trošak neto plaća i nadnica porastao za 17,8 %, prosječna neto plaća na kraju 2018. godine iznosila je 9.092 kn, što je smanjenje u odnosu na 2017. godinu kad je neto plaća iznosila 9.144 kn.

Slika 11 Kretanje prosječne neto plaće kroz godine

5.2.2 FINANCIJSKI RASHODI

U financijske rashode spada trošak kamata, trošak negativnih tečajnih razlika, nerealizirani gubitci financijske imovine, te troškovi posudbe. Tečajne razlike se javljaju kod ispunjenja deviznih stavaka. Troškovi posudbe uključuju kamate na prekoračenje po žiro računu, amortizaciju pomoćnih troškova koji nastaju u svezi s posudbom i sl.

Tablica 7 Struktura financijskih rashoda

Tek. br.	Naziv	2017		2018		Index
		Svota	(%)	Svota	(%)	
0	1	2	3	4	5	6 (4/2)*100
1.	Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	535	14,8	1.962	36,5	366,7
2.	Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	2.069	57,4	2.726	50,8	131,8
3.	Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	10	0,3	24	0,4	240,0
4.	Tečajne razlike i drugi rashodi	854	23,7	650	12,1	0,0
5.	Ostali financijski rashodi	136	3,8	8	0,1	5,9
6.	Ukupno	3.604	100,0	5.370	100,0	149,0

Financijski rashodi su povećali za 49 postotnih poena u odnosu na isto razdoblje prošle godine. U strukturi ukupnih financijskih rashoda najvećim dijelom sudjeluju kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzećima, te iz toga možemo zaključiti da se Društvo zadužilo kod matične kuće.

5.2.3 IZVANREDNI RASHODI

Izvanredni rashodi se ne pojavljuju redovito. Sastoje se od manjkova, vrijednosnih usklađivanja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, te ispravka potraživanja od kupaca.

6. FINANCIJSKI REZULTAT

Financijski rezultat utvrđuje se na temelju računa dobiti i gubitka kao razlika između prihoda i rashoda. Ovisno da li je rezultat pozitivan ili negativan razlikujemo dobit ili gubitak kao rezultat poslovanja. Posljedica nastanka dobiti je povećanje imovine ili smanjivanje obveza, dok je posljedica gubitka smanjenje imovine ili povećanje obveza.

Tablica 8 Struktura financijskog rezultata

Tek. br.	Naziv	2017		2018		Index
		Svota	(%)	Svota	(%)	
0	1	2	3	4	5	6 (4/2)*100
1.	Iz poslovnih aktivnosti	7.031	140,4	12.737	116,2	181,2
2.	Iz financijskih aktivnosti	-2.022	-40,4	-1.778	-16,2	87,9
3.	Od udjela kod pridruženih poduzetnika	0	0,0	0	0,0	0,0
4.	Iz izvanrednih - ostalih aktivnosti	0	0,0	0	0,0	0,0
5.	Ukupno	5.009	100,0	10.959	100,0	218,8

U strukturi ukupnog financijskog rezultata, rezultat poslovnih aktivnosti sudjeluje s 116,2 % što je smanjenje u odnosu na prošlu godinu kad su poslovni prihodi činili 140,4 % ukupnog rezultata. Društvo je u tekućoj godini ostvarilo bruto dobit u iznosu od 10.959 tisuća kuna, što je povećanje od 118,8 % u odnosu na isto razdoblje 2017. godine.

Tablica 9 RDG model EBITDA (Earnings before Interest, Tax, Depreciation and Amortization)

Naziv pozicije	2017	2018	2018/2017
1	2	3	4
I. POSLOVNI PRIHODI	157.197	238.104	151,5
II. POSLOVNI RASHODI	148.950	223.471	150,0
EBITDA	8.247	14.633	177,4
1. Amortizacija	1.216	1.896	155,9
EBIT	7.031	12.737	181,2
1. Financijski prihodi	1.582	3.592	227,1
2. Financijski rashodi	3.604	5.370	149,0
EBT (EBIT+financijski prihodi-financijski rashodi)	5.009	10.959	218,8
1. Porez na dobit	960	526	54,8
E (NETO DOBIT/GUBITAK)	4.049	10.433	257,7

- **EBITDA** - dobit prije oporezivanja, kamata, amortizacije i deprecijacije. Kao postotak bruto profitne marže u odnosu na poslovne prihode je ključni pokazatelj za investitore, banke i fondove. U 2018. godini iznosila je 14.633 tisuće kuna, što je uvećanje od 77,4 % (u 2017. godini iznosila je 8.247 tisuća kuna)
- **EBIT** – dobit društva prije kamata i poreza na dobit, određuje sposobnost zarađivanja poduzeća. U 2018. godini iznosila je 12.737 tisuća kuna, što je povećanje od 81,2 % s obzirom na 2017. godinu.
- **EBT** – dobit prije oporezivanja, odnosno bruto dobit poduzeća, povećana je u tekućoj godini za 118,8 %, te iznosi 10.959 tisuća kuna.
- **E** – čini dobit nakon oporezivanja. Neto dobit društva narasla je za 157,7 % u tekućoj godini.

7. FINACIJSKO STANJE

Financijsko stanje analizirat će se na temelju bilance stanja na dan 31.12.2018. godine. Uz račun dobiti i gubitka bilanca je jedan od temeljnih financijskih izvještaja koji prikazuje obujam i strukturu imovine, obveza i kapitala kojim društvo raspolaže na kraju obračunskog razdoblja. Temeljni segmenti bilance su imovina, odnosno sredstva koja čine aktivu, te kapital i obveze koji čine pasivu, odnosno izvore financiranja aktive. Aktiva bilance prikazuje strukturu i obujam imovine koji poduzetnik posjeduje, dok pasiva pokazuje iz kojih se izvora ta imovina financira. Zbroj aktive je uvijek jednak zbroju pasive što je temeljni odnos ravnoteže u bilanci.²¹ Bilanca izražava snagu i ekonomski položaj poduzeća.

Tablica 10 Skraćena bilanca

Tek. broj	Naziv	31. prosinca 2017.		31. prosinca 2018.		Index
		Svota	%	Svota	%	
0	1	2	3	4	5	6 (4/2)*100
1.	Potraživanja za upisani, a neupl. kapital	0	0,0	0	0,0	0,0
2.	Dugotrajna imovina	8.346	5,6	33.953	16,7	406,8
3.	Kratkotrajna imovina	140.876	94,3	169.833	83,3	120,6
4.	Plać. trošk. bud. razd. i obračunani prihodi	187	0,1	122	0,1	65,2
I.	UKUPNO AKTIVA (1+2+3+4)	149.409	100,0	203.908	100,0	136,5
5.	Kapital i rezerve	42.223	28,3	52.656	25,8	124,7
6.	Rezerviranja	5.444	2,7	6.258	3,1	0,0
7.	Dugoročne obveze	31	0,0	232	0,1	748,4
8.	Kratkoročne obveze	98.955	66,2	144.134	70,7	145,7
9.	Odgod. plać. trošk. i prihod bud. razdoblja	2.756	1,8	628	0,3	22,8
II.	UKUPNO PASIVA (5+6+7+8+9)	149.409	99,0	203.908	100,0	136,5

Ukupna aktiva i pasiva na dan 31.12.2018. godine iznosila je 203.908 tisuća kuna, što je povećanje za 36,5 % u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi aktive kratkotrajna imovina sudjeluje s 83,3 %, dok dugotrajna imovina sudjeluje s 16,7 % što je povećanje za 11,1 postotnih poena u odnosu na isti dan prošle godine.

²¹ B. Parać, Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, 2013, Zprešić, str 175

Neto radni kapital je uvjet likvidnosti i financijske stabilnosti poduzeća, te nam pokazuje koliko likvidne imovine je poduzeću na raspolaganju za održavanje i širenje poslovanja. Vrijednost NRK može biti pozitivna i negativna, ovisno o strukturi imovine i dugovima koje poduzeće

ima. To su sredstva potrebna da poduzeće premosti vrijeme od kad krene u realizaciju nekog proizvoda do trenutka kad će primiti uplatu za to.²² Društvo je krajem tekuće godine smanjilo neto radni kapital, kao razliku između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza, s 41.921 tisuću kuna koliko je iznosio na 31.12.2017., na 25.699 tisuća kuna na kraju 2018. godine.

7.1 AKTIVA (IMOVINA)

Imovina je ukupna vrijednost resursa koju poduzetnik koristi za obavljanje svoje djelatnosti i stjecanje dobiti. Imovina se dijeli na dugotrajnu i kratkotrajnu. Dugotrajna imovina se pretvara u novčani oblik u razdoblju duljem od jedne godine i postupno se troši. Na svaki dan bilance društvo preispituje knjigovodstvene iznose materijalne imovine kako bi utvrdilo da li je došlo do gubitka zbog smanjenja vrijednosti. Stavke dugotrajne imovine, kao i ostale imovinske stavke u bilanci se prikazuju po fer tržišnoj vrijednosti.

7.1.1 DUGOTRAJNA IMOVINA

Tablica 11 Dugotrajna imovina

Tek. broj	N a z i v	31. prosinca 2017.		31. prosinca 2018.		Index
		Svota	(%)	Svota	(%)	
0	1	2	3	4	5	⁶ (4/2)*100
1.	Nematerijalna imovina	26	0,3	197	0,6	757,7
2.	Materijalna imovina	8.320	99,7	33.756	99,4	405,7
3.	Financijska imovina	0	0,0	0	0,0	0,0
4.	Potraživanja	0	0,0	0	0,0	0,0
5.	Odgodena porezna imovina	0	0,0	0	0,0	0,0
6.	U k u p n o	8.346	100,0	33.953	100,0	406,8

²² <https://profitiraj.hr/obrtni-kapital-%E2%80%93-sto-predstavlja-i-zasto-nam-je-vazan/> (30.07.2019.)

Stanje dugotrajne imovine društva na dan 31.12.2018. godine iznosi 33.953 tisuće kuna što je uvećanje od 306,8 % u odnosu na isti dan 2017. godine. U strukturi dugotrajne imovine materijalna imovina dominira s 99,4% na dan bilance 31.12.2018. godine, što je smanjenje od samo 0,3 postotna poenaa u odnosu na 31.12.2017. godine.

Tablica 12 Struktura dugotrajne materijalne imovine

Tek. broj	Naziv	31. prosinca 2017.		31. prosinca 2018.		Index
		Svota	(%)	Svota	(%)	
0	1	2	3	4	5	6 (4/2)*100
1.	Zemljište	4.988	60,0	7.306	21,6	146,5
2.	Građevinski objekti	1	0,0	16.247	48,1	1.624.700,0
3.	Postrojenja i oprema	2.886	34,7	9.408	27,9	326,0
4.	Alati, pog. Inventar i transportna imovina	95	1,1	506	1,5	532,6
5.	Biološka imovina	0	0,0	0	0,0	0,0
6.	Predujmovi za materijalnu imovinu	0	0,0	0	0,0	0,0
7.	Materijalna imovina u pripremi	350	4,2	289	0,9	82,6
8.	Ostala materijalna imovina	0	0,0	0	0,0	0,0
9.	Ulaganje u nekretnine	0	0,0	0	0,0	0,0
10.	Ukupno	8.320	100,0	33.756	100,0	405,7

Iz strukture dugotrajne materijalne imovine možemo vidjeti da je Društvo u 2018. godini kupilo zemljište i građevinski objekt. Uložili su preko 9 milijuna novaca u opremanje proizvodnih pogona u Kutini i Zagrebu, a uložili su i u kupnju alata, transportnih sredstava i ostalog inventara.

7.1.2 KRATKOTRAJNA IMOVINA

Kratkotrajnu imovinu čine obrtna sredstva i očekuje se da bude realizirana u roku jedne godine ili tijekom jednog poslovnog ciklusa. Razlikujemo osnovne skupine kratkotrajne imovine: zalihe, potraživanja, kratkotrajnu financijsku imovinu i novac na računu i u blagajni. Zalihe obuhvaćaju zalihe sirovina i materijala, zalihe proizvodnje u tijeku, zalihe gotovih proizvoda, zalihe trgovačke robe i predujmove za zalihe. Društvo obračun zaliha provodi po metodi prosječne ponderirane cijene, a knjigovodstveni iznos zaliha priznaje kao rashod razdoblja u kojem su te zalihe prodane ili izuzete.²³

²³ Revizorsko izvješće s bilješkama poduzeća Ziegler d.o.o. za 2018. godinu, str. 25

Tablica 13 Kratkotrajna imovina

Tek. broj	Naziv	31. prosinca 2017.		31. prosinca 2018.		Index
		Svota	(%)	Svota	(%)	
0	1	2	3	4	5	6 (4/2)*100
1.	Zalihe	99.901	70,9	94.445	55,6	94,5
2.	Potraživanja	24.331	17,3	75.022	44,2	308,3
3.	Kratkotrajna financijska imovina	9.646	6,8	0	0,0	0,0
4.	Novac u banci i blagajni	6.998	5,0	366	0,2	5,2
5.	Ukupno	140.876	100,0	169.833	100,0	120,6

Kratkotrajna imovina na dan 31.12.2018. godine iznosi 169.833 tisuće kuna što je u odnosu na isti dan prošle godine povećanje za 20,6 %. U strukturi ukupne kratkotrajne imovine zalihe sudjeluju s 55,6 %, što je veliko smanjenje u odnosu na prošlu godinu kad je taj postotak bio 70,9 %. Do smanjenja kratkotrajne imovine u tekućoj godini došlo je zbog velikog povećanja potraživanja od 208,3% u odnosu na dan bilance 2017. godine.

Tablica 14 Struktura kratkoročnih potraživanja

Tek. broj	Naziv	31. prosinca 2017.		31. prosinca 2018.		Index
		Svota	(%)	Svota	(%)	
0	1	2	3	4	5	6 (4/2)*100
1.	Potraživanja od povezanih poduzetnika	18.647	76,6	69.078	92,1	370,5
2.	Potraživanje od kupaca	3.327	13,7	3.969	5,3	119,3
3.	Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika	0	0,0	0	0,0	0,0
4.	Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	35	0,1	76	0,1	217,1
5.	Potraživanja od države i drugih institucija	2.322	9,5	1.899	2,5	81,8
6.	Ostala potraživanja	0	0,0	0	0,0	0,0
7.	Ukupno	24.331	100,0	75.022	7,9	308,3

Iz strukture potraživanja možemo vidjeti da su na dan bilance 2018. godine potraživanja od povezanih poduzetnika narasla za 270,5%, dok su potraživanja od kupaca s iznosom od 3.969 tisuća kuna narasla za 19,3 %.

7.2 IZVORI FINANCIRANJA (PASIVA)

Pasiva bilance pokazuje nam obujam i strukturu izvora financiranja raspoložive imovine na određeni dan i kao takva je najsnažnija kategorija za opstanak poduzeća. Izvore financiranja dijelimo prema vlasništvu na vlastite i tuđe, te prema ročnosti na kratkoročne i dugoročne izvore financiranja.

7.2.1 KAPITAL

Kapital je najkvalitetniji oblik ukupnog ulaganja i primarni nositelj poslovnog rizika. Obuhvaća glavnica sa zakonskim rezervama, revalorizacijske rezerve, zadržanu dobit i dobit tekuće godine. To je vlastiti izvor financiranja koji se povećava dokapitalizacijom, povećanjem rezervi iz dobiti, prodajom vlastitih dionica, emisijom dionica, povećanjem revalorizacijskih rezervi i povećanjem i zadržavanjem dobiti. Smanjiti ga možemo dekapitalizacijom, smanjenjem revalorizacijskih rezervi, isplatom dividendi, gubitkom i otkupom vlastitih dionica.

Tablica 15 Kapital i rezerve

Tek. broj	Naziv	31. prosinca 2017.		31. prosinca 2018.		Index
		Svota	(%)	Svota	(%)	
0	1	2	3	4	5	6 (4/2)*100
1.	Temeljni (upisani) kapital	11.561	27,4	11.561	22,0	100,0
2.	Kapitalne rezerve	0	0,0	0	0,0	0,0
3.	Rezerve iz dobiti	0	0,0	0	0,0	0,0
4.	Revalorizacijske rezerve	0	0,0	0	0,0	0,0
5.	Zadržana dobit ili preneseni gubitak (+/-)	26.613	63,0	30.662	58,2	115,2
6.	Dobit ili gubitak poslovne godine (+/-)	4.049	9,6	10.433	19,8	257,7
7.	Manjinski interes	0	0,0	0	0,0	0,0
8.	Ukupno	42.223	100,0	52.656	100,0	124,7

Kapital i rezerve na dan bilance 31.12.2018. iznosili su 52,656 tisuća kuna što je za 24,7 % više u odnosu na isti dan prethodne godine. U strukturi kapitala i rezervi najviše sudjeluje zadržana dobit s 58,2 % što je smanjenje od 4,8 postotnih poena u odnosu na 31.12.2017. godine. Upisani temeljni kapital sudjeluje s 22% što je manje za 5,4 postotnih poena nego prošle godine. Društvo je temeljem odluke 04.05.2015. godine reinvestiralo dio ostvarene dobiti u iznosu od 11.150 tisuća kuna u upisani kapital, te sada iznosi 11.561 tisuću kuna. Ovime je društvo povećalo udio vlastitog financiranja i sveukupnu solventnost.

7.2.2 OBVEZE

“Obveza je sadašnja obveza poduzetnika, proizašla iz prošlih događanja i za čije se podmirenje očekuje odljev resursa.”²⁴ Obveze poduzeća kao postojeći dugovi proizašli iz prošlih događaja i korištenja tuđih resursa mogu biti dugoročne i kratkoročne. Dugoročne obveze predstavljaju tuđe izvore financiranja i obuhvaćaju sve obveze koje imaju dospijeće dulje od jedne godine od datuma bilance.²⁵

Tablica 16 Dugoročne obveze

Tek. broj	N a z i v	31. prosinca 2017.		31. prosinca 2018.		Index
		Svota	(%)	Svota	(%)	
0	1	2	3	4	5	6 (4/2)*100
1.	Dugoročne obveze prema povezanim poduzetnicima	0	0,0	0	0,0	0,0
2.	Obveze za zajmove, depozite i slično	0	0,0	0	0,0	0,0
3.	Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	90	100,0	232	100,0	257,8
4.	Obveze za predujmove	0	0,0	0	0,0	0,0
5.	Obveze prema dobavljačima	0	0,0	0	0,0	0,0
6.	Obveze po vrijednosnim papirima	0	0,0	0	0,0	0,0
7.	Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	0	0,0	0	0,0	0,0
8.	Ostale dugoročne obveze	0	0,0	0	0,0	0,0
9.	Odgođena porezna obveza	0	0,0	0	0,0	0,0
10.	Ukupno	90	100,0	232	100,0	257,8

Dugoročne obveze društva odnose se na obveze za financijski leasing koji je uzet na rok od 60 mjeseci.

²⁴ HSFI 13 Obveze – Odredba iz t. 13.3

²⁵ B. Parać, Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, 2013, Zprešić, str 249

Tablica 17 *Kratkoročne obveze*

Tek. broj	Naziv	31. prosinca 2017.		31. prosinca 2018.		Index
		Svota	(%)	Svota	(%)	
0	1	2	3	4	5	6 (4/2)*100
1.	Obveze prema povezanim poduzetnicima	3.417	3,5	17.937	12,4	524,9
2.	Obveze za zajmove, depozite i slično	76.880	77,7	101.858	70,7	132,5
3.	Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	53	0,1	4.090	2,8	7.717,0
4.	Obveze za predujmove	4.589	4,6	4.389	3,0	95,6
5.	Obveze prema dobavljačima	6.800	6,9	10.654	7,4	156,7
6.	Obveze po vrijednosnim papirima	0	0,0	0	0,0	0,0
7.	Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	0	0,0	0	0,0	0,0
8.	Obveze prema zaposlenicima	3.900	3,9	3.693	2,6	94,7
9.	Obveze za poreze, doprin. slična davanja	3.316	3,4	1.513	1,0	45,6
10.	Obveze s osnove udjela u rezultatu	0	0,0	0	0,0	0,0
11.	Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	0	0,0	0	0,0	0,0
12.	Ostale kratkoročne obveze	0	0,0	0	0,0	0,0
13.	Ukupno	98.955	100,0	144.134	100,0	145,7

Na dan bilance 31.12.2018. godine ukupne kratkoročne obveze iznosile su 144.134 tisuće kuna, što je 45,7 % više u odnosu na isti dan prethodne godine. Ovakvim velikim povećanjem kratkoročnih obveza društvo je smanjilo svoju likvidnost. U strukturi ukupnih kratkoročnih obveza najviše sudjeluju obveze za zajmove i depozite s 70,7 % Druga stavka po veličini u strukturi kratkoročnih obveza su obveze prema povezanim poduzetnicima koje sudjeluju s 12,4 % na dan bilance 2018. godine što je veliko povećanje od 8,9 postotnih poena u odnosu na 31.12.2017. godine.

8. POKAZATELJI ANALIZE FI

Da bi poduzeće poslovalo profitabilno osim analize i praćenja troškova vrlo su važni i pokazatelji financijskih izvještaja. U ekonomiji pokazatelji su odraz stvarnosti, realnih ekonomskih pojava i procesa. To su nositelji komprimiranih informacija koje nam pomažu kako bismo što bolje razumjeli analizu financijskih izvješća. Razlikujemo pokazatelje uspješnosti, pokazatelje sigurnosti, te kombinirane pokazatelje uspješnosti i sigurnosti.

8.1 LIKVIDNOST

protočnost sredstava iz početnog (novčanog) u ostale pojavne oblike, redosljedom kako se odvija proizvodni proces. To je sposobnost poduzeća da okreće radni kapital.

Tablica 18 Pokazatelji likvidnosti

	Pokazatelj	Postupak	2017	2018	Kriterij
1.	Koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina/kratkoročne obveze	1,42	1,18	veći od 2,00
2.	Koeficijent ubrzane likvidnosti	(kratkor.imovina-zalihe)/kratkoročne obveze	0,27	0,28	veći od 1,0
3.	Koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina/(kapital+ dugoročne obveze)	0,20	0,64	manji od 1,0
4.	Radni kapital	kratkotrajna imovina-kratkoročne obveze	41.921	25.699	što veći

Koeficijentom tekuće likvidnosti mjerimo sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze, poželjno je da bude što veći. U 2018. koeficijent tekuće likvidnosti iznosio je 1,18 Koeficijentom ubrzane likvidnosti mjerimo ima li poduzeće dovoljno kratkoročnih sredstava da podmiri dospjele obveze bez prodaje zaliha. Kroz koeficijent financijske stabilnosti vidimo da li je poduzeće u stanju financirati dugotrajnu imovinu iz kapitala i dugotrajnih obveza i poželjno je da bude što manji od 1. 2018. godine koeficijent financijske stabilnosti se povećao s 0,20 koliko je iznosio 2017. godine na 0,64. Neto radni kapital je razlika između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza i poželjno je da bude što veći. Za 2018. godinu iznosi 25.699 što je smanjenje u odnosu na 2017. godinu kad je iznosio 41.921. Analizirajući pokazatelje vidimo da je poduzeću pala likvidnost u odnosu na prošlu 2017. godinu.

8.2 SOLVENTNOST

sposobnost poduzeća da u roku podmiri svoje obveze, odnosno da novčanim sredstvima podmiri svoje novčane obveze u roku. Smanjenje dugoročnih i kratkoročnih obveza društva, nepovoljno je utjecalo na ukupnu solventnost poduzeća. Tako možemo vidjeti iz donje tablice da je društvo znatno smanjilo stupanj pokrića I i II kao odnos glavnice i dugotrajne imovine.

Tablica 19 Pokazatelji solventnosti

	Pokazatelj	Postupak	2017	2018	Kriterij
1.	Koeficijent zaduženosti	ukupne obveze/ukupna imovina	0,66	0,71	što manji
2.	Koeficijent vlastitog financiranja	glavnica/ukupna imovina	0,28	0,26	veći od 0,3
3.	Koeficijent financiranja	ukupne obveze/glavnica	2,34	2,74	što manji
4.	Pokriće troškova kamata	dobit prije poreza i kamata (EBIT)/kamate	1,95	2,37	što veća
5.	Faktor zaduženosti	ukupne obveze/(zadržana dobit+amortizacija)	18,80	8,03	što manji
6.	Stupanj pokrića I.	glavnica/dugotrajna imovina	3,75	1,43	veći od 1,0
6.	Stupanj pokrića II.	(glavnica+dugoročne obveze)/dugotrajna imovina	3,75	1,56	veći od 1,0
7.	Koeficijent sposobnosti financ. obveza	EBITDA/ukupne obveze	0,08	0,10	što veća
8.	Koeficijent sposobnosti financiranja dug.duga	EBITDA/dugoročni dug	266,03	63,07	što veća

8.3 EKONOMIČNOST

Pokazatelji ekonomičnosti pokazuju odnos između prihoda i rashoda, odnosno koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Pokazatelji ekonomičnosti bi svakako trebali biti veći od 1, jer u protivnom poduzeće generira gubitak.

Tablica 20 Pokazatelji ekonomičnosti

	Pokazatelj	Postupak	2017	2018	Kriterij
1.	Ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihodi/ukupni rashodi	1,03	1,05	što veći od 1,0
2.	Ekonomičnost prodaje	poslovni prihodi/poslovni rashodi	1,05	1,06	što veći od 1,0
3.	Ekonomičnost financiranja	financijski prihodi/financijski rashodi	0,44	0,67	što veći od 1,0 (ispod 1,0 je
4.	Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	izvanredni prihodi/izvanredni	0,00	0,00	što veći od 1,0

Uvidom u pokazatelje ekonomičnosti, vidimo da društvo ima blagi rast ekonomičnosti ukupnog poslovanja u 2016. godini, ekonomičnost prodaje je ostala ista, a ekonomičnost financiranja, iako je u porastu, još je uvijek negativna.

8.4 PROFITABILNOST

Pokazatelji profitabilnosti pokazuju sposobnost povrata uložene imovine i vlastitog kapitala. Analiza profitabilnosti poduzeća spada u najvažnije segmente financijske analize.

	Pokazatelj	Postupak	2017	2018	Kriterij
1.	Neto profitna marža	(neto dobit+kamate)/ukupni prihodi	0,05	0,07	što veći
2.	Bruto profitna marža	(bruto dobit+kamate)/ukupni prihodi	0,05	0,07	što veći
3.	Neto rentabilnost imovine (ROA)	(neto dobit+kamate)/ukupna imovina	0,05	0,08	što veći
4.	Rentabilnost vlastitog kapitala (ROE)	neto dobit/vlastiti kapital	0,13	0,21	što veći
5.	Učinkovitost imovine	poslovni prihodi/ukupna aktiva	1,05	1,17	što veći

Neto profitna marža pokazuje koliki udio ukupnih prihoda društvo zadržava u obliku dobiti. Bruto profitna marža pokazuje koliki udio ukupnih prihoda društvo zadržava u obliku dobiti prije oporezivanja. Stopa povrata imovine ROA pokazuje uspješnost korištenja imovine u stvaranju dobiti i odnosi se na dobit koju poduzeće generira iz jedne novčane jedinice imovine. ROA u 2018. godini iznosi 8 %, što je uvećanje od 3 % u odnosu na 2017. godinu. Stopa rentabilnosti vlastitog kapitala ROE pokazuje koliko novčanih jedinica društvo ostvaruje na jednu jedinicu vlastitog kapitala. Prema gore analiziranim pokazateljima, profitabilnost poduzeća je u tekućoj godini porasla.

9. PLANIRANJE I PRAĆENJE TROŠKOVA

Primarni cilj poslovanja svakog poduzeća je ostvarivanje profita, a svaka poduzetnička aktivnost prouzrokuje trošak bio on vidljiv ili skriven. Dakle u procesu stvaranja učinaka pojava troškova je nužna. Kako bi uprava poduzeća bila sigurna da utrošeni resursi osiguravaju traženu kvalitetu učinaka, primorani su analizirati i pratiti svaki i najmanji trošak koji se evidentira. U situacijama kad se iznos troškova približi iznosu prihoda, uprava poduzeća pribjegava takozvanom rezanju troškova.²⁶ Nepromišljeno rezanje troškova može prouzročiti veću štetu nego korist, te iz tog razloga odlučivanje o rezanjima i uštedama treba ostaviti stručnjacima koji kroz mnogobrojne analize i promatranje troškova dolaze do onih troškova koji se eventualno mogu smanjiti.

9.1 METODE UPRAVLJANJA TROŠKOVIMA

Upravljanje troškovima nije oštra redukcija troškova kojoj se pribjegava kad tvrtka upadne u krizu. Cost management je ozbiljan, kontinuiran i odgovoran proces a jedna od najvažnijih informacija je iznos ostvarenog prihoda po jedinici troška.²⁷ u svrhu upravljanja troškovima razvijene su razne metode i postupci koji se temelje na činjenicama.²⁸

- Metoda tradicionalnog upravljanja proizvodnim troškovima – temelji se na razgraničenju troškova na troškove izravnog materijala, troškove izravnog rada, troškove proizvodne režije i na troškove upravne i prometne režije.
- Model upravljanja troškovima temeljenih na procesima izravni troškovi materijala i rada terete se i prate po fazama procesa proizvodnje
- Model upravljanja troškova temeljem aktivnosti je računovodstveni postupak koji menadžmentu omogućuje detektiranje i povezivanje stvarnih troškova s pojedinim proizvodom ili uslugom
- Model ciljnih troškova je računovodstvena metoda koja sustavno mjeri troškove uključene u pojedini proizvod ili uslugu

²⁶ Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 2009. godina, br. 1, str 162

²⁷ <https://profitiraj.hr/cost-management-%E2%80%93-kako-uspjesno-upravljati-troskovima/> (30.06.2019.)

²⁸ https://bib.irb.hr/datoteka/580523.Metode_upravljanja_trokovima.pdf (01.07.2019.)

- Budžetiranje temeljeno na aktivnostima – analizom kapaciteta se utvrđuju kapaciteti opreme i broj zaposlenih

- Model bilance postignuća – troškovi se analiziraju kroz financijsku perspektivu, perspektivu kupaca, perspektivu internog poslovnog procesa i perspektivna usavršavanja i rasta broja zaposlenih

- "Kaizen" metoda – kaizen je japanski izraz za promjenu na bolje. Metoda koja je prisutna u najvećem broju japanskih tvrtki. Pojam dolazi iz Toyotinog sustava proizvodnje, a cilj je smanjenje gubitaka unutar poduzeća.

- Analiza vrijednosti je postupak kontinuiranog smanjivanja troškova

- Model upravljanja troškovima kvalitete odnosi se na optimizaciju troškova kvalitete²⁹

²⁹ https://bib.irb.hr/datoteka/580523.Metode_upravljanja_trokovima.pdf (01.07.2019.)

Tablica 21 Alati strateškog upravljanja troškovima

Alat	Karakteristike
Analiza lanca vrijednosti	Pridodaje vrijednost potrošačima smanjujući troškove i razumijevanjem odnosa između poslovnih organizacija i potrošača
Upravljanje troškovima na temelju aktivnosti	Analitički alat kojemu je cilj pružanje točne alokacije indirektnih troškova
Analiza konkurentskih prednosti	Definiranje strategije koju poduzeće može ostvariti kako bi nadvisilo svoje konkurente
Ciljani troškovi	Trošak koji je poduzeća spremno prihvatiti u odnosu na konkurentsku cijenu uz ostvarivanje željenog profita
Totalno upravljanje kvalitetom	Prihvatanje neophodnih politika i procedura kako bi se zadovoljila očekivanja potrošača
Just in time	Sustav upravljanja zalihama koji se temelji na principu: kupnja sirovina ili prodaja proizvoda ili usluga točno onda kada su potrebni
SWOT analiza	Sistematizirana procedura identificiranja ključnih faktora uspjeha poduzeća
Benchmarking	Proces determiniranja ključnih faktora uspjeha pomoću proučavanja idealnih procedura u drugim poduzećima, a sve s ciljem unaprjeđenja poslovanja i osvajanja tržišta
Balanced Scorecard (uravnotežena matrica pokazatelja)	Računovodstveni izvještaj koji sadrži ključne faktore uspjeha poduzeća, a podijeljen je u četiri osnovne dimenzije: financijski pokazatelji, zadovoljstvo potrošača, interno poslovanje te inovacija i rast
Teorija ograničenja	Alat unaprjeđivanja stope transformacije sirovina u gotove proizvode i usluge
Kontinuirano unaprjeđenje	Uvođenje kontinuiranog unaprjeđenja kvalitete i drugih faktora uspješnosti poduzeća

Izvor: M. Mikić, Upravljanje troškovima u mali i srednjim poduzećima

10. ZAKLJUČAK

U svakoj poduzetničkoj aktivnosti najvažnija stavka je ostvarivanje profita. Da bi ostvarili dobit, veliku pozornost moramo obratiti na troškove. Znati prepoznati troškove, pratiti ih i planirati unaprijed trebao bi biti imperativ u poslovanju. U ovom radu navedene su neke podjele troškova koje su bitne u poslovanju proizvodnog poduzeća kao što je Ziegler d.o.o. na čijem primjeru su troškovi prikazani. Odjeli u poduzeću koji se bave analizom i knjiženjem troškova su najčešće troškovno računovodstvo i kontroling. Ti odjeli se koriste nizom metoda koje su opisane u radu kako bi minimalizirali neophodne troškove i eliminirali nepotrebne troškove. Cilj ovog rada je detektirati i analizirati vrste troškova koje nalazimo u poslovanju. U skladu s tim, poduzeće Ziegler d.o.o. analizirala sam pomoću temeljnih financijskih izvještaja Bilance na dan 31.12.2018. i 31.12.2017., te Računa dobiti i gubitka za godinu 2017. i 2018. Analizom financijskih izvještaja i pokazatelja, došla sam do zaključka da je poduzeće likvidno i solventno, a poslovanje mu je profitabilno, uz lagani pad ekonomičnosti. Iz navedenih izvještaja vidljivo je da Društvo ima uspostavljenu kontrolu i praćenje troškova. Kupnjom novog pogona u Kutini, poduzeće je povećalo svoju dugorajnu imovinu i svoje izvore financiranja, te je tako postalo još konkurentnije kako na hrvatskom tako i na inozemnom tržištu.

11. POPIS LITERATURE

- 1) Ivan Santini – Troškovi u poslovnom odlučivanju, Zagreb, 2006. god
- 2) Željko Majcen – Troškovi u teoriji i praksi, Zagreb, 1980. god
- 3) Skupina autora – Računovodstvo proizvodnje, RRIF Zagreb, 2009. god
- 4) Troškovi u funkciji uspostavljanja i korištenja kapaciteta – PPT prezentacija
- 5) Revizorsko izvješće s bilješkama poduzeća Ziegler d.o.o. za 2018. godinu
- 6) Branko Parać – Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, Zaprešić, 2013. god
- 7) R. S. Polimeni, S. A. Handy, J. A. Cashin - Troškovno računovodstvo, Zagreb, 1999. godina
- 8) Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 2009. godina
- 9) Ivan Ferenčak – Počela ekonomike, Osijek, 2003. god

- 10) <https://www.darko-golner.com/download/tekstovi/troskovi.pdf>
- 11) [www.pbf.unizg.hr > download > version > file > Seminar_Troskovi](http://www.pbf.unizg.hr/download/version/file/Seminar_Troskovi)
- 12) https://www.veleri.hr/files/datotekep/nastavni_materijali/k_poduzetnistvo_s1/6%20-%20Klasifikacija%20tro%C5%A1kova.pdf
- 13) <https://rudar.rgn.hr/~dkarasal/NIDS/EKONOMIKA%20NAFTNOG%20RUDARSTVA/Ekonomika-8.pdf>
- 14) https://www.slideshare.net/kontabilitetfinancia/ut-uvod-1_slide_35
- 15) <https://www.facebook.com/Zieglerdoo/photos/a.1580264898861879/2354428191445542/?type=3&theater>
- 16) <https://novac.jutarnji.hr/makro-mikro/ziegler-u-kutini-otvorio-tvornicu-najmodernijih-vatrogasnih-vozila-za-svjetsko-trziste/7986782/>
- 17) https://en.wikipedia.org/wiki/China_International_Marine_Containers
- 18) <http://www.ziegler.hr/o-nama3>
- 19) <https://www.ziegler.de/en/company>
- 20) <https://profitiraj.hr/obrtni-kapital-%E2%80%93-sto-predstavlja-i-zasto-nam-je-vazan/>
- 21) <https://profitiraj.hr/cost-management-%E2%80%93-kako-uspjesno-upravljati-troskovima/>
- 22) https://bib.irb.hr/datoteka/580523.Metode_upravljanja_trokovima.pdf

12. POPIS TABLICA I SLIKA

Slika 1 Klasifikacija rashoda.....	6
Slika 2 Dinamika fiksnih troškova u odnosu na obujam aktivnosti.....	10
Slika 3 Apsolutno fiksni trošak	11
Slika 4 Dinamika relativno fiksnih troškova.....	12
Slika 5 Varijabilni troškovi	13
Slika 6 Grafički prikaz ukupnih proporcionalnih varijabilnih troškova	14
Slika 7 Grafički prikaz degresivno varijabilnih troškova.....	14
Slika 8 Grafički prikaz varijabilnih progresivnih troškova	15
Slika 9 Specijalno vozilo WT 330 proizvedeno u Hrvatskoj	17
Slika 10 Albert Ziegler GmbH i podružnice	19
Slika 11 Kretanje prosječne neto plaće kroz godine	24
Tablica 1 Struktura uskladištivih i neusklađivih troškova prema MRS 2 i njihovo terećenje na rashode.....	16
Tablica 2 Osnovni model Računa dobiti i gubitka	20
Tablica 3 Struktura poslovnih prihoda	21
Tablica 4 Poslovni rashodi	22
Tablica 5 Struktura materijalnih troškova	23
Tablica 6 Struktura troškova osoblja.....	23
Tablica 7 Struktura financijskih rashoda.....	24
Tablica 8 Struktura financijskog rezultata	26
Tablica 9 RDG model EBITDA (Earnings before Interest, Tax, Depreciation and Amortization)	26
Tablica 10 Skraćena bilanca.....	28
Tablica 11 Dugotrajna imovina.....	29
Tablica 12 Struktura dugotrajne materijalne imovine.....	30
Tablica 13 Kratkotrajna imovina.....	31
Tablica 14 Struktura kratkoročnih potraživanja.....	31
Tablica 15 Kapital i rezerve	32
Tablica 16 Dugoročne obveze.....	33
Tablica 17 Kratkoročne obveze.....	34

Tablica 18 Pokazatelji likvidnosti	35
Tablica 19 Pokazatelji solventnosti.....	36
Tablica 20 Pokazatelji ekonomičnosti.....	36
Tablica 21 Alati strateškog upravljanja troškovima.....	40